

Motioner om Övrigt (Övr)

Följande motioner har lämnats in:

Övrigt

Motioner Övr 1-5 med styrelsens yttranden

Motionsnr	Motionens rubrik
Övr 1	Långsiktig finansiering av verksamheten på Sveriges största asylboende
Övr 2	Möjlighet att skänka pengar till specifik verksamhet
Övr 3	Lika ersättning för alla vid större katastrofer och kriser
Övr 4	Motion för att skapa ökad trygghet i secondhandbutiker
Övr 5	Fiberåtervinning in Finland

Övrigt

Övr 1. Långsiktig finansiering av verksamheten på Sveriges största asylboende.

Motionär:

Vänersborgs rödakorskrets

Röda Korsets humanitära uppdrag, att finnas på plats med bl.a första hjälpen, psykosocialt stöd och öppna mötesplats *på asylboendet* samt *Röda Korsets avsiktsförklaring om stöd och samarbete mellan Svenska Röda Korset och Migrationsverket* vid bl.a mottagande av asylsökande, samhällsinformation och återvändande förutsätter en stabil och långsiktig finansiering. Lokala Rödakorskretsars insatser och finansiering på ett fåtal stora anläggningsboenden är en fråga för hela Röda Korsrörelsen.

Röda Korsets verksamhet på Restad Gård i Vänersborg, med upp till 1100 boendeplatser för asylsökande från hela världen, bedrivs av volontärer tillsammans med 1 heltidsanställd person, finansierad med projektmedel. Projektmedlen är sökta - och kontinuerligt redovisade - av kretsens volontärer. Förutom bl.a TIA, MUCF, AMIF, ESF och &37 medel, har det skapats medfinansiering via samarbetsavtal med olika organisationer och kyrkor. Att ansöka om och rapportera utfall av olika projektmedel är tids- och arbetskrävande och skapar mycket oro för om planerade aktiviteter kommer att kunna genomföras. I bästa fall finns volontär som kan fullfölja hela denna process. Integrationsarbetet bygger på kontinuitet och tillit, vilket förutsätter kompetent personal med långsiktiga och trygga anställningar. Under den period Restad gård har varit Sveriges största asylboende har kretsens volontärer bidragit med cirka 180.000 frivilligtimmar.

F.n bor ca 780 asylsökande i boendet på Restad Gård. De asylboende kan ha kommit direkt från mottagningsenhet, blivit omplacerade eller förflyttade från andra boenden ofta med traumatiska uppbrott och erfarenheter med sig. Det psykosociala arbetet, med psykologisk första hjälpen vid ankomsten till boendet, stöd i kontakter med myndigheter, samhälle och sjukvård, samtalsstöd och omtanke är av stor vikt för hälsa och trygghet. Likaså är det viktigt att kunna bistå med viss materiell trygghet såsom nödföda, hygienprodukter, kläder, husgeråd, stöd till transporter till besök på vårdcentraler och sjukhus. Även att ge positiva upplevelser i vardagen. Språkkafeer, läxläsning med barnen, cykelskola, sykurser, clownskola och gemensamma fester har gett avbrott i vardagen som annars består av flerårig väntan på asylbeslut. Detta har också underlättat för gemenskap, undanröjt motsättningar och rykten om orättvisor och missförstånd. Röda Korsretsars vid stora asylboenden utför betydande insatser som gör skillnad för den enskilde asylsökande och för integrationen och bör ses som ett ansvar för hela Rödakorsrörelsen.

Kretsstämman beslutade den 25 februari 2023 enligt styrelsens förslag att bifalla motionen.

Vi anser

Riksstämman föreslås besluta

1. **att** det finns anledning att solidariskt skapa ekonomiska förutsättningar till de Röda Kors kretsar som i likhet med Vänersborgskretsen, tar ett angörande ansvar för samhällets tillkortakommande när det gäller asylsökande. Medel behöver vara tillgängliga i god tid före årsskriftet från Svenska Röda Korset för att kunna tillgodose grundläggande behov på Sveriges största anläggningsboende och för att Vänersborgskretsen ska kunna behålla kompetent personal med specialkunskaper. Det är orimligt att en liten krets och dess volontärer ska lösa finansieringen av flyktingars möjlighet till hälsa och värdigt liv.

Yttrande över motion Övr 1 om Långsiktig finansiering av verksamheten på Sveriges största asylboende.

Styrelsens uppfattar att motionären efterfrågar ekonomiska förutsättningar till de kretsar som tar ett avgörande ansvar för samhällets tillkortakommande när det gäller asylsökande och att finansiering behöver vara tillgänglig i god tid före årsskiftet för att kunna planera verksamhet och tillgodose grundläggande behov på Sveriges största anläggningsboenden.

Styrelsen håller med motionären om att Vänersborgskretsen bedriver en omfattande och viktig verksamhet på Restad gård. Verksamheten når en särskilt utsatt grupp och tillgodoser humanitära behov i enlighet med Röda Korsets uppdrag. Styrelsen instämmer i att det för den typen av verksamhet och gedigna engagemang krävs långsiktighet, kontinuitet och trygghet gällande finansiering.

Styrelsen vill uppmärksamma Riksstämman på att organisationen inför 2023 har sett över och tagit fram ett förenklat och mer ändamålsenligt förfarande gällande fördelning av nationella kretsmedel. Detta för att ge bättre förutsättningar för kretsar att planera verksamhet för året. Till exempel har organisationen avsatt kretsmedel att söka redan i början av året och därmed har detta möjliggjort för kretsar att sätta igång planering och genomförande av verksamhet i ett tidigare skede. Kretsar erbjuds även ett förstärkt stöd i framtagande av lokala resursmobiliseringsplaner. Här har Vänersborgskretsen möjlighet att söka medel i god tid för att kunna planera sin verksamhet och söka stöd av tjänstepersonsorganisationen för att ta fram en finansieringsplan.

Under senaste året har det också förts diskussioner om, och hur, det finns anledning att aktivera Svenska Röda Korsets eget kapital i större utsträckning till vissa strategiskt viktiga satsningar och investeringar. Detta som ett komplement till övrig extern finansiering. Det här måste göras med varsamhet och med långsiktighet i åtanke och det blir därför viktigt att vara noggrann i dessa processer. Arbetet har en tydlig koppling till den nya strategiska inriktningen där ett antal fokusområden framåt är på förslag. Styrelsen tar därför med sig motionärens inspel i det fortsatta arbetet med att se över hur vi gemensamt kan säkra en bättre långsiktighet för verksamheten.

Svenska Röda Korsets styrelse föreslår Riksstämman besluta:

1. **att** anse motion Övr 1 besvarad med det som Svenska Röda Korsets styrelse anfört i sitt yttrande över motionen.

Övr 2. Möjlighet att skänka pengar till specifik verksamhet

Motionär:

Lidköpings rödakorskrets

I Lidköpingskretsen har vi stor hjälp av Röda korsets behandlingscenter för krigsskadade och torterade i Skövde (RKC) dit vi kan hänvisa personer med behov vi i kretsen inte kan tillgodose eller behöver stöd i. Som tack för detta önskar vi ge en del av våra medel till RKC i Skövde men detta visade sig inte vara möjligt med gällande regler utan att gå via den nationella potten för behandling av krigsskadade och torterade. Vi ser därför gärna att möjligheten att kunna skänka pengar direkt till specifik verksamhet införs för att underlätta den typen av stöd mellan kretsar som verkar t.ex. geografiskt nära varandra.

Riksstämman föreslås besluta

1. **att** Svenska Röda korset inför möjligheten att ge ekonomiskt stöd direkt till en specifik verksamhet

Yttrande över motion Övr 2 om Möjlighet att skänka pengar till specifik verksamhet

Styrelsens uppfattar att motionären önskar att möjligheten att kunna skänka pengar direkt till specifik verksamhet införs för att underlätta stöd mellan kretsar som verkar t.ex. geografiskt nära varandra.

Styrelsen håller med motionären om att det kan kännas viktigt att direkt kunna visa sitt stöd till verksamhet i den lokala kontexten med vilken man har ett nära samarbete. Att Svenska Röda Korset agerar tillsammans och i förening tvärs över organisatoriska gränser är avgörande. Det är också avgörande att vi använder våra medel där de gör mest nytta.

Styrelsen vill uppmärksamma Riksstämman på att modellen för hur kretsar kan stödja olika verksamhetsområden inom Svenska Röda Korset genom insamlingsbidrag sedan en lång tid har skett via den så kallade årsappellen där olika ändamål är definierade. Tidigare fanns ett stort antal olika ändamål vilket resulterade i flera fall av överfinansiering där insamlingen översteg det faktiska behovet. En förändring av ändamålsstrukturen i årsappellen till färre och bredare ändamål gjordes för ett antal år sedan. I dag finns fem olika ändamål varav ett är behandlingscenter för krigs- och tortyrskadade.

Möjligheten att skänka pengar till en specifik verksamhet, det vill säga en mer riktad styrning av insamlingen, skapar ett större engagemang bland dem som ger. Nackdelen med en riktad styrning, mot till exempel ett visst RKC, är att det skapar risk för överfinansiering på ett ställe och brist på medel för andra viktiga områden. En bärande princip för att se till att insamlade medel hamnar där de bäst behövs är därför att ändamålsbestämningen hålls så öppen, och så ospecifik, som möjligt.

Svenska Röda Korsets styrelse föreslår Riksstämman besluta:

1. **att** avslå motion Övr 2.

Övr 3. Lika ersättning för alla vid större katastrofer och kriser

Motionär:

Berg rödakorskrets

Vid större katastrofer och kriser kallar olika myndigheter och organisationer in resurser och MSB står för kostnaden. Trots detta visade det sig bl a. vid de stora bränderna att ersättningen blev olika beroende på vilken organisation man jobbade för. Röda Korset utmärkte sig speciellt eftersom de inte ger någon ersättning och därför inte har någon mall för att söka ersättning.

Resultatet blev att av två personer som gjorde samma jobb fick bara den ene ersättning. Risker är att folk inte söker sig till Röda Korset utan andra organisationer som ger ersättning. Det finns också en risk att de som inte känner till skillnaden i efterhand blir arga på Röda Korset och kan uppfatta att de blivit utnyttjade.

För att kunna ta del av den ersättning som MSB står för måste frivilliga från Röda Korset lämna in ett väl underbyggt underlag. Här ger Röda Korset ingen hjälp alls eftersom man ser det som en icke-fråga.

Riksstämman föreslås besluta

1. **att** Röda Korset tar upp ersättning vid större katastrofer till behandling
2. **att** Röda Korset utvecklar mallar för att underlätta för frivilliga från Röda Korset att begära ersättning vid större katastrofer

Svenska Röda Korsets styrelses yttrande över motion Övr 3

Styrelsens uppfattar att motionären vill se möjlighet för frivilliga att få ersättning för sina insatser vid större kriser. Motionären lyfter att två personer som gör samma jobb vid en kris kan få olika ersättning beroende på vilken organisation de kommer ifrån. En utredning om arvodering av frivilliga i kris föreslås. Motionären föreslår också att Svenska Röda Korset ska ta fram en mall för frivilliga som vill söka ersättning från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

Styrelsen håller med motionären om att de insatser frivilliga gör vid kris och katastrof är ovärderliga. Det är vårt ansvar att informera tydligt så att alla frivilliga känner till förutsättningarna för att ta sig an ett uppdrag. Ingen ska känna sig utnyttjad när de engagerar sig i Röda Korset.

Styrelsen vill uppmärksamma Riksstämman på att tre liknande motioner lades vid Riksstämman 2019. Dessa mynnade ut i en utredning om arvodering av frivilliga vid krisinsatser. Utredningens rekommendation till styrelsen var att Svenska Röda Korset bör undvika ersättning till frivilliga i kris. Utredningen betonade bland annat att allt engagemang ska utgå från grundprinciperna, och i detta sammanhang är principen om Frivillighet central. Utredningen menade att om vi skulle öppna för arvodering av frivilliga vid kriser skulle den principen urholkas. Utifrån utredningen beslutade Svenska Röda Korsets styrelse 16 oktober

2020 att frivilliga i Svenska Röda Korset inte bör få ersättning för sina insatser inom ramen för organisationens krisberedskap.

På kort tid har omvärldsläget drastiskt förändrats och Sverige har valt att med kraft inrikta landet mot ett mer robust samhälle med ökad beredskap för att möta kriser och samhällsstörningar. I detta arbete har frivilligheten en tydlig roll. Styrelsen anser att det är viktigt att inte låsa sig vid tidigare beslut samtidigt som vi i dagsläget inte vill ändra på ett beslut fattat 2020. Däremot anser styrelsen att det är angeläget att följa frågan och att Svenska Röda Korset anpassar sig till det nya totalförsvarsystem som kommer på plats där frivilligorganisationer får tydliga uppdrag vid kris och samhällsstörningar. Styrelsen ser det inte uteslutet att beslutet kan komma att ändras på sikt.

Svenska Röda Korsets styrelse föreslår Riksstämman besluta:

1. att uppdra åt Svenska Röda Korsets styrelse att följa utvecklingen inom totalförsvaret avseende förändringar av principer för frivilligorganisationers arvodering av frivilliga vid kriser och samhällsstörningar, som ska återredovisas till Riksstämman 2025.
2. **att** anse första att-satsen i motion Övr 3 besvarad med det som Svenska Röda Korsets styrelse anfört i sitt yttrande över motionen.
3. **att** avslå andra att-satsen i motion Övr 3.

Övr 4. Motion för att skapa ökad trygghet i secondhandbutiker

Motionär:

Elly Karlsson. ledamot av regionrådet för norra Norrland med stöd av flera kretsar, Lycksele rödakorskrets

Bakgrund

I Region Norra Norrland finns ett antal secondhandbutiker i olika storlek. De flesta av dessa har utsatts för snatterier och även har det förekommit att personalen utsatts för trakasserier och hot.

I butikerna arbetar ett fåtal personer eftersom det är svårt att rekrytera frivilliga och att ekonomin i de flesta fall inte tillåter att man kan ha anställd personal.

Detta medför att det i många fall är 1 - 2 personer som jobbar i en butik, och de har inte möjlighet att hålla uppsikt över hela lokalen för att stävja snatterier. Många känner sig otrygga och känner olust när de ska gå till sitt arbete. Detta är något som vi inte kan acceptera och som även kan leda till sjukdom.

Vi anser att secondhand butikerna har en viktig funktion när det gäller återvinning/återbruk och att

de ofta fungerar som en viktig mötesplats för många människor. Det är viktigt att skapa förutsättningar för att de kan fungera som trygga och säkra arbetsplatser.

Elly Karlsson, ledamot av regionrådet för norra Norrland samt ordförande i Lycksele rödakorskrets med stöd från

Dorotea Rödakorskrets, Gunilla Petterson (ordförande i Storumans Rödakorskrets), Vilhelmina Rödakorskrets, Roger Ström (ordförande i Vilhelmina Rödakorskrets) Karin Melinder (ordförande i Bergs Rödakorskrets), Arvidsjaur's Rödakorskrets, Kalix Rödakorskrets, Överkalix Rödakorskrets och Pajalas Rödakorskrets.

Riksstämman föreslås besluta

1. **att** ge Svenska Röda Korsets styrelse i uppdrag att ta ett samlat grepp för att i secondhandbutikerna stävja snatterier samt trakasserier och hot mot butikspersonalen.
2. **att** Svenska Röda Korsets styrelse uppmanas avsätta medel för att möjliggöra att kretsar som bedriver secondhandverksamhet, om så önskas, kan inhandla lämplig trygghetsskapande utrustning.

Yttrande över motion Övr 4 för att skapa ökad trygghet i second hand-butiker

Styrelsens uppfattar att motionären önskar ett samlat grepp runt säkerheten i Svenska Röda Korsets second hand-butiker för att förebygga snatteri och otrygghet. Motionären vill vidare att styrelsen avsätter medel till kretsar för trygghetsskapande utrustning.

Styrelsen håller med motionären om att det är viktigt att vi skapar förutsättningar för trygga och säkra arbetsplatser. Våra butiker är inte bara arbetsplatser utan viktiga mötesplatser för många människor.

Styrelsen vill uppmärksamma Riksstämman på att det är kretsstyrelsen som har ansvar för säkerheten på arbetsplatsen och säkerhetsarbetet bygger dels på Arbetsmiljölagen och på de riktlinjer för arbetsmiljö som finns för Svenska Röda Korset.

Styrelsen ser säkerhetsarbetet som en rad proaktiva åtgärder som kan hjälpa till att förhindra brott. Dessa åtgärder kan gälla organisatoriska förändringar, säkerhetsrutiner, anpassning av lokaler, information, utbildning och åtgärder efter en eventuell inträffad händelse. Goda rutiner för säkerhetsarbetet är primära för att kretsen ska kunna tillförsäkra medarbetare trygg och säker arbetsplats i butik och mötesplats.

Teknisk utrustning kan ses som ett komplement i säkerhetsarbetet. Dock är larm/kamera förknippat med stora kostnader och ställningstaganden såsom om kamerabevakningen kan bedrivas enligt reglerna i dataskyddsförordningen (GDPR) och kamerabevakningslagen.

Svenska Röda Korsets styrelse föreslår Riksstämman besluta:

1. **att** avslå första att-satsen i motion Övr 4 till förmån för: **att** uppdra åt Svenska Röda Korsets styrelse att säkerställa rutiner för kretsarnas säkerhetsarbete i second hand-verksamheten
2. **att** avslå andra att-satsen i motion Övr 4.

Övr 5. Fiberåtervinning in Finland

Motionär:

Pajalas rödakorskrets, Överkalix rödakorskrets

Kenneth Waara, Pajalas rödakorskrets; Elsa Nilsson, Överkalix rödakorskrets

Gör hanteringen av fiberåtervinning mer effektiv.

Med anledning av de långa avstånd vi har här uppe i norra Sverige till Röda Korsets depå (Pajala - Luleå ca 220 km enkel väg) för insamling och vidare transport för återvinning till centrala Europa, anser vi att ett effektivare och mer kostnadsbesparande alternativ bör sökas.

Transport för återvinning av material hela vägen från de nordligaste delarna av vårt land till kontinenten, innebär en transport på flera tusen kilometer. Kostnaderna blir naturligtvis därefter onödigt höga, samtidigt som hanteringen av materialet komplicerat. En (1) transport av säckar med textilier/kläder/skor etc. till närmaste depå, kostar oss ca: 8000:-per gång.

I norra Finland, i Kemi ca 210 km från oss, satsar Nevel 50 miljoner Euro på att komma igång med fiberåtervinning i Stora Enzos lokaler i Kemi. För vidare information, se följande webbplats: (<https://www.dagensnaringsliv.se/20220629/230262/nevel-satsar-50-miljoner-euro-i-kemi>) - läs och begrund! Anläggningen planeras vara i full drift 2025

Vi föreslår därför följande:

Att Svenska Röda Korset upprättar ett samarbete med Röda Korset i Finland

Att vi i de norra kommunerna kan leverera vårt material dit istället för till den nuvarande slutstationen i centrala Europa.

Riksstämman föreslås besluta

1. **att** Svenska Röda Korset upprättar ett samarbete med Röda Korset i Finland
2. **att** vi i de norra kommunerna i Sverige kan leverera vårt material dit istället för till den nuvarande slutstationen i centrala Europa

Yttrande över motion Övr 5 om Fiberåtervinning i Finland

Styrelsens uppfattar att motionären anser att nuvarande lösning för textilåtervinning är för kostsam för de kretsar i norra Sverige som bedriver second hand-verksamhet. För att sänka dessa kostnader föreslås att ett samarbete kring textilåtervinning ska inledas med Finska Röda Korset.

Styrelsen håller med motionären om att nuvarande lösning för textilåtervinning från de nordligaste butikerna har höga transportkostnader. Att titta på alternativa lösningar till dagens är därför viktigt liksom att löpande följa nya aktörer på denna marknad.

Styrelsen vill uppmärksamma Riksstämman på att vi inte har kunskap om Finska Röda Korsets möjlighet att hantera textilier från Sverige eller om Finska Röda Korsets lösning för textilåtervinning följer de riktlinjer som finns beslutade inom vår organisation. Den

anläggning som motionären nämner kommer vara i drift 2025 och då ta emot avfallstextilier som innehåller bomull. Enbart en mycket liten del av butikernas textilåtervinning innehåller bomull och därför skulle en kompletterande lösning för övrigt material också behöva tas fram.

Svenska Röda Korsets styrelse föreslår Riksstämman besluta:

1. **att** avslå motion Övr 5 till förmån för: **att** uppdra åt Svenska Röda Korsets styrelse, med beaktande av motion Övr 5, utreda möjligheten att i norra Sverige leverera textilåtervinning till Finska Röda Korset.